

93 Karen Jensdatter

Datter af [Jens Hansen](#) og [Maren Hansdatter](#)
 Født november 1765 i Istebjerg, Tømmerup Sogn
 Døbt 3. november 1765 i Tømmerup Kirke
 Båret af sin moster Mette Hansdatter hos sin stiftfader Peder Olssøn gmd. i Tømmerup
 Faddere Peder Larsøn gmd. i Ysterb: (Istebjerg), Peder Hans:, Bertel Niels: i Ubberup, Hans Christensøn gmd. i Ysterb:, Maren - Søren Perdersøns hustru Tømmerup, Mallene - Jørg: Jensøns datter af Ystb:
 Konfirmeret 1782 i Tømmerup Kirke, hos sin stedfader Christen Christensen i Istebjerg
 Trolovet 27. maj 1794 i Tømmerup Kirke med ungkarl [Peder Hansen](#) [92]
 For dem gik i
 i løfte Hans Jørgensen og Hans Jensen i Tømmerup
 Ægteviet ikke fundet
 Død 22. juni 1834 i Ubberup 68 år gammel aftægtskone hos Jens Pedersen
 Begravet 27. juni 1834 fra Tømmerup Kirke
 Børn:
 1. [Jens Pedersen](#) [46] 1795-1879
 2. Jørgen Pedersen 1797-1872

Karen Jensdatter er beskrevet af Rigmor Pedersen Nordgaard i hæftet "Slægten fra Matr. Nr. 8 Ubberup" i 1945. Her står, at *Peder Hansen, f. 1760, overtog Fæstegården, gift med Karen Jensdatter, Tømmerup. 2 Børn.* Det nævnes også at deres ældste søn Jens Pedersen er født den 8. juli 1795 i Ubberup.

Disse oplysninger var mit udgangspunkt til at udfoske Karens liv og aner.

Karen Jensdatter bliver født 1765 i Istebjerg (dengang Ytzeberg), Tømmerup Sogn ved Kalundborg. Karens forældre er fæstegårdmand Jens Hansen og Maren Hansdatter. Den første Folketælling i dette område var i 1787, så i Karens tilfælde var det vigtigt at finde hendes dåb og konfirmation i Kirkebogen. Dåben giver oplysninger om fødested og faderens navn og stilling. Konfirmationen giver tilsvarende oplysninger om konfirmandens opholdssted og faderens navn. I Karens tilfælde oplyste konfirmationen, at Karen opholdt sig i Istebjerg hos sin stedfader Christen Christensen. Tilsvarende oplysninger fandt jeg ved Karens yngre søster Marens konfirmation. Pigernes moder Maren Hansdatter fandt jeg ved at gennemsøge vielser i Kirkebogen i perioden 1760-76 efter hendes to mænd: Jens Hansen og Christen Christensen. Jens Hansen døde allerede i 1776, 43 år gammel.

Karen og Maren er Jens Hansens 2. kuld børn. Pigerne havde to ældre halvbrødre, Christen og Hans Jensen, der var henholdsvis 18 og 16 år og boede formentlig hjemme på gården, da Jens Hansen døde.

Hans Jensen var Karens forlover ved trolovelsen i 1794 med Peder Hansen fra Ubberup.

Folketællingen i 1787 for Karen Jensdatter fandt jeg først, mens jeg skrev denne anebeskrivelse. Karen er 22 år ved Folketællingen og tjener i Tømmerup by hos gl. Peder Olsen og hans kone Maren Sørens datter. Peder Olsens 1. ægteskab var med Karens mormor Maren Pedersdatter og Peder Olsen overtog fæstet af matr. nr. 8 i Tømmerup efter Karens morfar Hans Pedersen. Karen tjener på gården da hendes mormor dør kort tid før Folketællingen.

Et godt eksempel på, hvordan familierelationer og tjenesteforhold kunne hænge sammen i en lille landsby på denne tid.

Karen Jensdatter bliver i 1794 gift med Peder Hansen, gårdmandssøn fra Ubberup. De er lige gamle og har mødt hinanden som unge, da de er konfirmeret i Tømmerup Kirke den samme dag i 1782. Peder overtager i 1794 fæstet af matr. nr. 8 Ubberup efter sin fader Hans Jørgensen, der bliver boende på gården som aftægtsmand med sin kone Maren Olsdatter, indtil de dør i henholdsvis 1801 og 1814.

Peder Hansen havde tjent som soldat i København indtil han overtog fæstegården i 1794. Under Englandskrigene i 1801 og 1807 blev Peder genindkaldt til militærtjeneste, og Karen måtte da være alene med drengene Jens og Jørgen. Ved Folketællingen i 1801 er der også en tjenestekarl og en pige på gården samt Karens svigermoder Maren Olsdatter. Men Karen havde også pligt til at udføre hovararbejde på Lerchenborg Gods, selvom Peder var indkaldt til militærtjeneste. Hovararbejde var dengang et tilbagevendende pligtarbejde for godsejeren. Det fortælles, at Karen måtte på hoveriarbejde 14 dage efter, at hun havde født Jens i 1795. Karen sluttede sit 68 år lange liv på gården som aftægtskone hos sønnen Jens Pedersen.

Rigmor Pedersen Nordgaard skriver:

Karen var en alvorlig og from kvinde. I "legestuen" ved 16 års alderen overværede hun råhed og gudsbespottelse, det virkede prægende for hendes livstid og øvede respekt.

Når det var Peder Hansens og Karens tur at have bymændene til "aftensæde" efter fælles arbejdsdag, f.eks. pløjning eller skovkørsel for godset, så gav Karen dem det øl, der var deres rettilighed, derefter sagde hun: "Nu må I hellere gå hjem, så har I et sundt legeme at stå op med i morgen." De var hende lydige, tog afsked og gik hjem i seng, i stedet for, som skikken var, at blive sammen og drikke sig fra sans og samling, det skete aldrig i hendes hjem.

På sit sidste sygeleje sukkede Karen over sin synd, hendes 2 (sviger)døtre udbrød: "Hvad skal vi sige? Du som har levet så godt et liv."

Folketælling 1801 for Ubberup By, Tømmerup Sogn, Ars Herred, Holbæk Amt, en gård matr. nr. 8

Peder Hansen	36	gift	hosbonde	bonde og gårdbeboer
Karen Jensdatter	36	gift	hans kone	
Jens Pedersen	6	ugift	deres børn	
Jørgen Pedersen	4	ugift	deres børn	
Søren Olsen	21	ugift	deres tjenestefolk	
Karen Nielsdatter	22	ugift	deres tjenestefolk	
Hans Jørgensen	66	gift	deres forældre har ophold hos deres børn og	
Maren Olsdatter	66	gift	deres forældre hjælper dem med, hvad de kan	

Folketælling 1834 for Ubberup By, Tømmerup Sogn, Ars Herred, Holbæk Amt, en gård

unge Jens Pedersen	39	gift	gårdmand	
Karen Olsdatter	32	gift	hans kone	(2. ægteskab)
Maren Jensdatter	12	ugift	deres barn	(Jens' datter af 1. ægteskab)
Ole Jensen	1	ugift	deres barn	
Peder Hansen	69	gift	hosbonde	aftægtsmand, forsørges af gården
Karen Jensdatter	69	gift	hans kone	
+ 4 tjenestefolk				